

Praha dne 20. června 2023
Č. j.: MZP/2023/710/1344
Vyřizuje: Ing. Tenglerová
Tel.: 267 122 073
E-mail: Nikola.Tenglerova@mzp.cz

Krajský úřad Moravskoslezského kraje
Odbor územního plánování a stavebního řádu
28. října 117
702 18 Ostrava

Stanovisko MŽP k návrhu Aktualizace č. 6 Zásad územního rozvoje Moravskoslezského kraje a vyjádření MŽP k vyhodnocení vlivů tohoto návrhu na udržitelný rozvoj území

Krajský úřad Moravskoslezského kraje, odbor územního plánování a stavebního řádu, jako příslušný orgán územního plánování dle ustanovení § 7 odst. 1 písm. a) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „stavební zákon“) oznámil v souladu s ustanovením § 42b odst. 2 a § 39 odst. 1 stavebního zákona konání veřejného projednání návrhu Aktualizace č. 6 Zásad územního rozvoje Moravskoslezského kraje (dále jen „A6 ZÚR MSK“ nebo „aktualizace“), které se uskutečnilo dne 19. června 2023 v sídle Krajského úřadu Moravskoslezského kraje.

Na veřejném projednání byl představen variantní návrh A6 ZÚR MSK, jenž je pořizován zkráceným způsobem, a vyhodnocení jeho vlivů na udržitelný rozvoj území, jehož předmětem je variantní vymezení návrhového koridoru VR2 (varianta VR2A a VR2B) pro vysokorychlostní železniční trať (dále jen „VRT“) v úseku Ostrava-Svinov – hranice České republiky/Polské republiky (dále jen „ČR/PL“) (– Katowice). Obě varianty jsou v úseku Ostrava-Svinov – Bohumín až po křížení se silnicí III/46813 v prostoru sídla Nová ves (Bohumín) (cca 15 km) vymezeny invariantně, avšak mezi Bohumínem a státní hranicí ČR/PL jsou v úseku cca 4 km vymezeny variantně. Varianta koridoru VR2A se dále odklání od stávající konvenční železniční trati severovýchodním směrem a je vedena přes severozápadní část lesního komplexu Borek. Po křížení vodního toku Lutyňka se v prostoru severně od sídla Věřňovice koridor přimyká k dálnici D1 a pokračuje s ní v souběhu cca 1 km až na státní hranici ČR/PL. Naopak varianta koridoru VR2B vede dále přes lesní komplex Borek (obce Dolní Lutyně) a železniční stanici Dolní Lutyně až do prostoru severně od výhradního ložiska Dolní Lutyně Nerad. Zde se v prostoru severně od pískovny koridor odklání severovýchodním směrem a přechází do volné, zemědělské krajiny a následně přes lesní komplex pokračuje až na státní hranici ČR/PL. Dle § 42b odst. 4 stavebního zákona mohou dotčené orgány uplatnit svá stanoviska k návrhu této aktualizace a vyjádření k vyhodnocení vlivů návrhu A6 ZÚR MSK na udržitelný rozvoj území do 7 dnů ode dne konání veřejného projednání.

I. Ministerstvo životního prostředí (dále jen „MŽP“) uplatňuje na základě ustanovení § 42b odst. 4 stavebního zákona, prostřednictvím odboru posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence, jako dotčený orgán dle zákona

č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů a dle zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů následující stanovisko k návrhu A6 ZÚR MSK.

Z hlediska zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů (dále také „zákon o ochraně ZPF“):

Na základě ustanovení § 17 písm. a) zákona o ochraně ZPF uplatňuje MŽP z hlediska ochrany zemědělského půdního fondu (dále jen „ZPF“) ve vazbě na ustanovení § 5 odst. 2 citovaného zákona souhlasné stanovisko k návrhu aktualizace k oběma variantám koridoru VRT, přičemž preferuje variantu VR2B.

Odůvodnění:

Pro variantní řešení VR2A je z hlediska ZPF přímé ovlivnění dáno novým zábořem zemědělské půdy, který je v celém rozsahu odhadován s ohledem na kvalifikované posouzení na 9,04 ha. Z toho se realizace koridoru navrhuje i na půdách s nadprůměrnou produkční schopností zařazených dle bonitace půdně ekologických jednotek (dále jen „BPEJ“) do II. třídy ochrany s výměrou 1,98 ha. Zbývající výměru tvoří půdy zařazené dle BPEJ do III. třídy ochrany s výměrou 7,06 ha. V odůvodnění návrhu A6 ZÚR MSK, konkrétně v části 8.1.2. „*Odůvodnění záborů ZPF na půdách I. a II. třídy ochrany*“, je uvedeno zdůvodnění záborů ZPF na půdách II. třídy ochrany včetně veřejného zájmu ve smyslu § 4 odst. 3 zákona o ochraně ZPF. V části A „*Vyhodnocení vlivů na životní prostředí*“ (dále také „*vyhodnocení SEA*“), které zhotovil Ateliér Cihlář – Svoboda, se sídlem Na Máchovně 1610, 266 01 Beroun (dále jen „*zhotovitel*“), se zhotovitel v rámci poměrování jiného veřejného zájmu výrazně převažujícího nad zájmem ochrany ZPF pouze omezil na vyjádření: „*Při výstavbě dopravních liniových staveb obdobného rozsahu se obecně není možné vyhnout záboru půdy včetně půd kvalitních. S ohledem na požadavek ochrany veřejného zdraví před hlukem pak není možné vymezit předmětný koridor mimo volnou půdu zástavbou obcí. Rovněž technicky není řešitelné vymezovat koridor jen mimo vysoce produkční půdy. V tomto případě lze akceptovat i zábor půd II. třídy ochrany, protože u předmětného koridoru převažuje obecný zájem daný potřebou snížení intenzity silniční dopravy s doprovodným snížením hlukové zástavby podél silničních tahů a zlepšením kvality ovzduší.*“. Zhotovitel ve svém hodnocení dospěl k názoru, že vlivy koridoru VR2A jsou s ohledem na zanedbatelný zábor zemědělské půdy zařazené dle BPEJ do II. třídy ochrany s výměrou 1,98 ha považovány za „*mírně negativní přímé, sekundární, krátkodobé trvalé*“.

MŽP na základě odhadovaného záboru zemědělské půdy pro výstavbu navrhovaného koridoru VTR varianty VR2A s výměrou do 10 ha (celková výměra pro realizaci záměru činí 9,04 ha) i přesto, že jsou dotčeny rovněž půdy zařazené dle BPEJ do II. třídy ochrany, se zřetelem ke zdůvodnění veřejného zájmu záměru ve smyslu § 4 odst. 3 zákona o ochraně ZPF (jedná se o stavbu dopravní infrastruktury) v návrhu A6 ZÚR MSK, považuje tuto alternativu za možnou.

Pro variantní řešení VR2B je z hlediska ZPF přímé ovlivnění dáno novým zábořem zemědělské půdy, který je v celém rozsahu odhadován s ohledem na kvalifikované posouzení na 5,81 ha. Realizace koridoru se navrhuje pouze na půdách zařazených dle BPEJ do III. a IV. třídy ochrany. V odůvodnění návrhu A6 ZÚR MSK, v části 8.1. „Kvalifikovaný odhad záborů ZPF“, je uveden kvalifikovaný zábor zemědělské půdy pro jednotlivá variantní řešení. Ve vyhodnocení SEA zhotovitel ve svém hodnocení dospěl k názoru, že vlivy koridoru VR2B jsou i přes nulový zábor vysoce kvalitních půd zařazených dle BPEJ do I. a II. třídy ochrany celkově považovány za „mírně negativní přímé, sekundární, krátkodobé trvalé“.

MŽP na základě odhadovaného záboru zemědělské půdy pro stavbu navrhovaného koridoru VRT varianty VR2B s výměrou 5,81 ha, kdy jsou dotčeny pouze půdy s průměrnou až podprůměrnou produkční schopností, s ohledem na charakter záměru, nemá k této variantě připomínek.

MŽP dospělo k závěru, že variantní podoba navrhovaného koridoru VRT VR2A, kdy jsou dotčeny i půdy zařazené dle BPEJ do II. třídy ochrany na rozdíl od navrhovaného koridoru ve variantní podobě VR2B, kdy jsou dotčeny půdy pouze průměrné až podprůměrné zařazené dle BPEJ do III. a IV. třídy ochrany, považuje variantu VR2B i z důvodu menšího záboru zemědělské půdy (o 3,23 ha) za přijatelnější, tudíž preferuje variantu VR2B.

Z hlediska zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně přírody a krajiny“) (z hlediska obecné ochrany přírody a krajiny):

Na základě ustanovení § 79 odst. 3 písm. a) a s) zákona o ochraně přírody a krajiny uplatňuje MŽP z hlediska obecné ochrany přírody a krajiny souhlasné stanovisko k návrhu aktualizace k oběma variantám koridoru VRT, přičemž preferuje variantu VR2A.

Odůvodnění:

Obě varianty jsou z větší části trasy vedeny v současných koridorech pro železniční dopravu vymezených v platných Zásadách územního rozvoje Moravskoslezského kraje. U varianty VR2B dochází v západní části k posunutí vymezeného koridoru směrem k jihu do současně vymezené plochy regionálního biocentra 164 (dále jen „RBC 164“) „Lodyňský Borek“ a na něj navazujícího nadregionálního biokoridoru K98 MH „Černý les – hranice ČR“ vymezeného pro mezofilní biotu. Vedení koridoru zde sice kopíruje stávající úsek železniční tratě, avšak realizací záměru VRT, pro který je koridor VR2B vymezován, dojde k výrazné změně charakteru této migrační překážky podstatným zesílením jejího bariérového efektu, tj. významným omezením prostupnosti nadregionálního biokoridoru. Z hlediska míry dotčení nadregionálního územního systému ekologické stability (dále jen „ÚSES“), tedy z hlediska zajištění funkčnosti biokoridoru po realizaci záměru VRT, je preferována varianta VR2A.

Bude-li s ohledem na zajištění či ochranu jiných veřejných zájmů zvolena varianta VR2B, MŽP požaduje v kapitole D. výrokové části návrhu A6 ZÚR MSK stanovit následující úkoly pro územní plánování, aby varianta byla akceptovatelná:

- „Prověřit možnost změny, resp. dílčí úpravy vymezení ÚSES všech hierarchických úrovní v dotčeném území (optimalizace vymezení ÚSES) s cílem minimalizovat negativní dopady křížení koridorů a zajistit územní podmínky pro funkčnost ÚSES v dotčeném území alespoň ve stávající míře.
- Prověřit možnost vedení železniční dráhy přes území RBC 164 „Lodyňský Borek“ tunelem.“.

MŽP rovněž sděluje, že dle zákona č. 254/2001 Sb., o vodách, ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 62/1988 Sb., o geologických pracích, ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 541/2020 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů neuplatňuje k návrhu A6 ZÚR MSK žádné připomínky a souhlasí s ním.

II. MŽP uplatňuje v souladu s ustanovením § 42b odstavce 4 stavebního zákona, s přihlédnutím k „Metodickému doporučení pro vyhodnocení vlivů PÚR ČR a ZÚR na životní prostředí“ zveřejněnému ve Věstníku MŽP (ročník XV – únor 2015 – částka 2) a s ohledem na vydanou judikaturu soudů týkající se oblasti posuzování vlivů územně plánovací dokumentace na životní prostředí, následující vyjádření k vyhodnocení vlivů návrhu A6 ZÚR MSK na udržitelný rozvoj území.

Z hlediska zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů (dále také „ZPV“ či „zákon o posuzování vlivů na životní prostředí“):

Část A. Vyhodnocení vlivů návrhu A6 ZÚR MSK na životní prostředí:

Na úvod bychom chtěli upozornit, že v celém vyhodnocení SEA se nacházejí mapové výstupy, které často neobsahují legendu, nebo legenda není zcela čitelná, díky které by bylo možné se ve výstupu orientovat. Jedná se například o mapové výstupy: „Obrázek 8: Vyznačení oblastí s překročenými imisními limity pro ochranu zdraví vybraných skupin látek, 2021 (Zdroj: Znečištění ovzduší na území České republiky v roce 2021, ČHMÚ, 2022); Obrázek 49: Hluková mapa železnice – ukazatel L_{dvn}, aglomerace 2017 (Zdroj: Ministerstvo zdravotnictví, 10/2022); Obrázek 50: Hluková mapa železnice – ukazatel L_n, aglomerace 2017 (Zdroj: Ministerstvo zdravotnictví, 10/2022); Obrázek 54: VR2A: Výřez z výkresu B.3 SROVNÁVACÍ VÝKRES: Výkres ploch a koridorů, včetně ÚSES s vyznačením změn provedených v Aktualizaci č. 6 Zásad územního rozvoje Moravskoslezského kraje (ukázka úplného znění)“. Proto požadujeme doplnit či upravit mapové výstupy v jednotlivých kapitolách o náležitě čitelné legendy a popřípadě i o datování tam, kde absentují.

1. Úvodní část, Vypořádání požadavků ze stanoviska Ministerstva životního prostředí

V této části má dojít k vypořádání podrobnějších požadavků na obsah a rozsah vyhodnocení SEA, které MŽP vzneslo ve stanovisku k návrhu obsahu A6 ZÚR MSK z hlediska vlivů na životní prostředí ze dne 15. října 2021 pod č. j.: MZP/2021/710/4756 (dále jen „stanovisko MŽP“).

Při vypořádání požadavků ze stanoviska MŽP je žádoucí odkazovat na všechny správné kapitoly vyhodnocení SEA, které zohledňují tyto požadavky. Například u požadavku 1. je navíc uvedena kapitola 7. (případně žádáme o vysvětlení, proč je uvedena), dále u požadavku 2. a 10. nejsou naopak uvedeny všechny kapitoly, které odpovídají vypořádání požadavku, tudíž je potřeba doplnit odkazy na jednotlivé kapitoly. Doporučujeme však kromě doplnění relevantní kapitoly i slovní sdělení, jak byl požadavek skutečně dodržen, či zdůvodnění proč nebyl, mimo jiné i ve vazbě např. na požadavek č. 8 stanoviska MŽP týkající se tématu ZPF, ze kterého je zřejmé, že je vyhodnocení SEA, resp. uvedená kapitola 6 nemohla obsáhnout (vážení veřejných zájmů apod.).

2. Kapitola 1. Stručné shrnutí obsahu a hlavních cílů A6 ZÚR MSK, vztah k jiným koncepcím

V této kapitole je potřeba upozornit na neaktuální informaci u dvou krajských koncepcí „Plán dílčího povodí Horní Odry 2015 – 2021; Plán dílčího povodí Moravy a přítoků Váhu 2015 – 2021“, kde zmiňujete, že tyto koncepce nejsou doposud schválené, nicméně jsou schválené od konce roku 2022. Dále jsou názvy některých koncepcí chybně uvedeny, např. „Koncepce dopravní infrastruktury Moravskoslezského kraje“ či postrádají datování např. „Adaptační strategie Moravskoslezského kraje na dopady změny klimatu; Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Moravskoslezského kraje“. A proto požadujeme upravit či doplnit příslušné názvy koncepcí, aby bylo zřejmé, že se jedná o aktuálně platné strategické dokumenty.

Také je třeba poznamenat, že každá koncepce by měla být hodnocena zvlášť nikoliv dohromady, jak bylo provedeno např. v tabulce 2 „Vztah A6 ZÚR MSK ke krajským koncepcím a strategiím“ u koncepcí „Program zlepšování kvality ovzduší zóna Moravskoslezsko CZ08Z, aktualizace 2020; Program zlepšení kvality ovzduší aglomerace Ostrava/Karviná/Frýdek Místek CZ08A, aktualizace 2020 včetně Podpůrných opatření k PZKO 2020+ (leden 2021)“ či „Plán dílčího povodí Horní Odry 2015 – 2021; Plán dílčího povodí Moravy a přítoků Váhu 2015 – 2021“. V případě že se jedná o záměrný krok, což předpokládáme, je nutné, aby bylo do textu vyhodnocení SEA uvedeno zdůvodnění tohoto postupu.

V kapitole 14 „Seznam podkladů a použité literatury“ uvádíte krajské koncepce „Plán hlavních povodí ČR 2007 – 2027 (2007); Národní akční plán adaptace na změnu klimatu, 1. aktualizace pro období 2021 – 2025“, avšak tyto koncepce nejsou uvedeny ani hodnoceny v kapitole 1. Dále v této kapitole postrádáme hodnocení nadnárodní koncepce „Politika transevropských dopravních sítí (TEN-T)“.

3. Kapitola 2. Zhodnocení vztahu územně plánovací dokumentace k cílům ochrany životního prostředí přijatým na vnitrostátní úrovni

V tabulce 3 „Politika územního rozvoje ČR (Úplné znění závazné od 1. 9. 2021)“ je hodnocen vztah koncepce k prioritě „(24a)“ číslem 1, což značí dle stanovené metodiky, že aktualizace

má k dané prioritní oblasti dokumentu slabý vztah nebo ji řeší okrajově, což ale neodpovídá uvedenému textu, resp. z textu není zřejmé, zda se skutečně jedná o slabý vztah, je tedy potřeba upravit náležitě text či změnit číselnou hodnotu 1.

Následně ve shrnutí této kapitoly je uvedeno: „A6 ZÚR MSK přispívá k naplnění cílů ochrany životního prostředí vyplývajících z koncepčních a strategických dokumentů přijatých jak na vládní, tak i na regionální úrovni, u kterých byl identifikován silný vztah posuzované A6 ZÚR MSK. A6 ZÚR MSK přispívá k rozvoji využívání železniční dopravy, tj. ekologičtější formy dopravy.“, z čehož vyplývá, že byl identifikován pouze silný vztah, ale je třeba uvést, že byl vyhodnocen i vztah velmi silný.

4. Kapitola 3. Údaje o současném stavu životního prostředí v řešeném území a jeho předpokládaném vývoji, pokud by nebyla uplatněna politika územního rozvoje nebo územně plánovací dokumentace

V podkapitole 3.8. „Kulturní dědictví, hmotný majetek“ postrádáme informaci o současném stavu týkajícího se tématu architektonické a archeologické dědictví. Následně v celé kapitole 3 doporučujeme zkontrolovat názvy jednotlivých podkapitol, např. podkapitola 3.10. se nazývá „Lesy“, ale dále v textu je tato složka životního prostředí pojmenována „Pozemky určené k plnění funkcí lesa“, doporučujeme upravit či doplnit názvy tak, aby bylo celé vyhodnocení SEA terminologicky jednotné.

5. Kapitola 4. Charakteristiky životního prostředí, které by mohly být uplatněním změny územně plánovací dokumentace významně ovlivněny

V textové části „Složková analýza“ u složky životního prostředí „Flóra, fauna, biologická rozmanitost“ postrádáme ve výčtu hlavních sledovaných charakteristik „památné stromy“, kterými se dále u uvedené složky vyhodnocení SEA zabývá.

V textové části „Prostorová analýza“ je potřeba upozornit na absenci textu, jež by popisoval konkrétněji stav dotčeného území navrhovaného koridoru u obou variant, resp. uvedený text je velice obecný stejně jako mapové výstupy (obrázek 54 „VR2A: Výřez z výkresu B.3 SROVNÁVACÍ VÝKRES: Výkres ploch a koridorů, včetně ÚSES s vyznačením změn provedených v Aktualizaci č. 6 Zásad územního rozvoje Moravskoslezského kraje (ukázka úplného znění)“ a 55 „VR2B: Výřez z výkresu B.3 SROVNÁVACÍ VÝKRES: Výkres ploch a koridorů, včetně ÚSES s vyznačením změn provedených v Aktualizaci č. 6 Zásad územního rozvoje Moravskoslezského kraje (ukázka úplného znění)“), které postrádají legendu, tudíž není patrné, jaké koridory a plochy se v blízkosti vyskytují. Mimo jiné pod zmiňovanými obrázky je uvedeno: „U uvedených ploch a koridorů nebyla identifikována potenciální možnost vzniku kumulativních vlivů.“, ale je nutné dodat, že nebyla identifikována ani možnost synergických vlivů.

6. Kapitola 5. *Současné problémy a jevy životního prostředí, které by mohly být uplatněním změny územně plánovací dokumentace významně ovlivněny, zejména s ohledem na zvláště chráněná území a ptačí oblasti*

V textové části „*SOUČASNÉ JEJY ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ, KTERÉ BY MOHLY BÝT UPLATNĚNÍM KONCEPCE VÝZNAMNĚ OVLIVNĚNY*“ představujete problémy, které nebudou uplatněním koncepce významně ovlivněny, tudíž je nutné zdůvodnit, proč jsou tyto jevy uváděny.

7. Kapitola 6. *Zhodnocení stávajících a předpokládaných vlivů navrhovaných variant územně plánovací dokumentace, včetně vlivů sekundárních, synergických, kumulativních, krátkodobých, střednědobých a dlouhodobých, trvalých a přechodných, kladných a záporných; hodnotí se vlivy na obyvatelstvo, lidské zdraví, biologickou rozmanitost, faunu, floru, půdu, horninové prostředí, vodu, ovzduší, klima, hmotné statky, kulturní dědictví včetně dědictví architektonického a archeologického a vlivy na krajinu včetně vztahů mezi uvedenými oblastmi vyhodnocení*

V podkapitole 6.1.1. „*Rozsah hodnocení vlivů A6 ZÚR MSK z hlediska charakteristik, problémů a jevů ŽP*“ jsou uváděny posuzované složky životního prostředí, avšak musíme podotknout, že v několika případech nejsou uvedeny všechny složky, jež jsou v předchozích kapitolách analyzovány, na které by se mělo hodnocení zaměřit. Jedná se např. o složku „*vlivy na kulturní dědictví a hmotný majetek*“, kde doporučujeme doplnit „*architektonické a archeologické dědictví*“ a také u složky „*vlivy na pozemky určené k plnění funkce lesa (PUPFL)*“ požadujeme dopsat „*ochranné pásmo lesa*“, se kterým by mělo být též počítáno.

Dále v podkapitole 6.1.3 „*Hodnocení předpokládaných vlivů z hlediska charakteru a rozsahu dopadu*“ je uvedeno rozdělení vlivů dle různých hledisek, nicméně ve skupině V. „*Vlivy z hlediska lokalizace*“ uvádíte pouze vlivy přesahující hranice řešeného území (vlivy nadregionální), doporučujeme vlivy rozšířit např. o vlivy lokální a regionální, popřípadě požadujeme uvést důvod, proč tyto vlivy nejsou hodnoceny.

V podkapitole 6.2. „*Postup při hodnocení koncepce z hlediska kumulativních a synergických vlivů*“ je uveden text u bodu E. „*Zhodnocení možných kumulativních a synergických vlivů při posuzování variant řešení*“, kde postrádáme odkaz na příslušnou kapitolu. Dále v téže podkapitole uvádíte pod bodem F. „*Návrh opatření, která by bránila vzniku nebo omezovala působení možných kumulativních a synergických vlivů*“, přičemž upozorňujeme, že by bylo vhodnější větu doplnit či pozměnit tak, aby bylo zřejmé, že se jedná o negativní vlivy, jelikož potenciálně pozitivní kumulace a synergie není potřeba ošetřovat a ani jim zabraňovat.

Následně v podkapitole 6.3. „*Hodnocení koridoru VR2A*“ je u vyjmenovaných fází projektové přípravy u jednoho z uvažovaných řešení konkrétně „*Bohumín státní hranice ČR/PL*“ uveden text, který se týká varianty VR2B. Dále u zamýšleného řešení „*Úsek Ostrava hl. n. Bohumín*“ je text, z něhož není zřejmé, zda plánovaná novostavba elektrizované trati bude jednokolejná či dvoukolejná, proto doporučujeme text upravit, pakliže jsou tyto informace již známy.

Dále v podkapitole 6.3. „*Hodnocení koridoru VR2A*“ a 6.4. „*Hodnocení koridoru VR2B*“ v části týkající se hodnocení koridoru nejsou vždy všechny uvedené hodnoty v tabulkách srozumitelně

okomentovány. Leckdy není vůbec patrné, které uváděné informace se vztahují k uvedeným hodnotám v tabulce. Z tohoto důvodu doporučujeme autorizované osobě zpracovávající vyhodnocení SEA (dále jen „AO“), aby nejprve uvedla, o jaký vliv z hodnotící tabulky se jedná a poté jeho vznik náležitě popsala. Zmiňované nedostatky spatřujeme konkrétně v podkapitole 6.3. u složky životního prostředí „Zvláště chráněná území, NATURA 2000, přírodní parky, VKP, památné stromy“, kde je předpokládán potenciálně mírně negativní dlouhodobý vliv, avšak není evidentní jeho původ. Dále u složky „Horninové prostředí, nerostné bohatství, poddolovaná a sesuvná území, stará důlní díla“ byl hodnocen vliv potenciálně mírně negativní přímý a trvalý, nicméně z textu není patrné jeho určení. Následně u sledované složky „Klima a ovzduší“ je vliv v tabulce hodnocen jako potenciálně mírně negativní (podél stávajících komunikací), ale v textu není nikterak komentován. Následně v textu u složky životního prostředí „Voda: povrchové a podzemní vody, vodní zdroje, riziko povodní“ je hodnocen potenciálně mírně negativní střednědobý vliv bez jeho zdůvodnění. Také u složky „Obyvatelstvo, hluk, vibrace, veřejné zdraví“ je předpokládán ve vyhodnocení SEA potenciálně mírně negativní nepřímý vliv v době provozu bez bližšího určení původu, dále u této složky uvádíte předpoklad potenciálně mírně negativního nepřímého vlivu v době výstavby, nicméně v tabulce je u nepřímého vlivu uvedeno pouze číselné hodnocení 0/+1. Co se týká podkapitoly 6.4., zde je u složky životního prostředí „Zvláště chráněná území, Natura 2000, přírodní parky, VKP, památné stromy“ predikován potenciálně mírně negativní dlouhodobý a trvalý vliv, avšak není patrný důvod jeho předpokladu. Též lze uvést, že je třeba se při hodnocení držet stanovené metodiky, aby vyhodnocení SEA bylo srozumitelné, tudíž upozorňujeme na termíny, jako je např. „nevýznamný vliv“, jež se ve stanovené metodice nevyskytují a jsou tak matoucí (konkrétně u složky „Zvláště chráněná území, Natura 2000, přírodní parky, VKP, památné stromy“). Požadujeme tedy projít zmíněné nedostatky, na které je upozorňováno, a doplnit je tak, aby vzájemně korespondovaly a byl z nich patrný důvod patřičného hodnocení.

V podkapitole 6.3. „Hodnocení koridoru VR2A“ uvádíte u hodnocení sledované potenciálně ovlivněné složky „Zvláště chráněná území, NATURA 2000, přírodní parky, VKP, památné stromy“, že nebyly zjištěny vlivy nepřímé, sekundární, střednědobé a přechodné na významné krajinné prvky (dále jen „VKP“), avšak z textu nevyplývá, zda vůbec nějaké vlivy (tedy přímé, krátkodobé, dlouhodobé či trvalé) na VKP byly zjištěny, jelikož nejsou nikde v textu uvedeny. Vzhledem k tomu, že u varianty VR2B je konstatováno, že koridor v obou variantách zasahuje do jednoho registrovaného VKP, který je vymezen platným územním plánem města Ostravy, a že se jedná o registrovaný VKP v prostoru Marxova sadu jižně od nákladového nádraží v místní části Hrušov, očekáváme obdobné sdělení pro variantu VR2A. Dále je u varianty VR2B z hlediska hodnocení vlivu na VKP uvedeno, že koridor v obou variantách překračuje řadu VKP, zejména vodní toky a jejich nivy, včetně větších vodních toků Odry, Ostravice a Olše, které v území představují mimo jiné významné migrační koridory (ÚSES) a prvky v krajině. Na základě uvedených informací u varianty VR2B požadujeme text náležitě doplnit či upravit. Následně v podkapitole 6.3. u hodnocení sledované potenciálně ovlivněné složky „Krajina, krajinný ráz, fragmentace krajiny, ekologická stabilita“ je uvedeno: „Koridor nezasahuje do území žádného přírodního parku.“, přičemž přírodní parky by měly být hodnoceny u sledované složky „Zvláště chráněná území, NATURA 2000, přírodní parky, VKP, památné stromy“.

V podkapitole 6.4. „Hodnocení koridoru VR2B“ se vyskytuje tabulka 16 „Přehled předmětů ochrany horninového prostředí dotčených koridorem VR2B (Zdroj: Surovinový informační systém, Česká geologická služba, 2022)“, která obsahuje prázdné buňky, přičemž není zřejmý jejich význam. Následně v této podkapitole v tabulce 17 „Kumulativní a synergické vlivy – VR2B“ v části A. „Popis stávajících funkcí, hodnot a limitů ve vymezeném koridoru“, konkrétně v kolonce „Dopravní infrastruktura“, postrádáme zmínku o koridorech „D56 – I/56 úsek III/01137 – D1, přeložka; VR1 – vysokorychlostní trať (VRT) (Bělotín –) hranice kraje – Ostrava-Svinov, nová stavba hlavní včetně staveb vedlejších a vyvolaných přeložek technické a dopravní infrastruktury; DZ13 – Zkapacitnění celostátní tratě č. 321, úsek Ostrava-Svinov - Opava-východ; DZ14 – Optimalizace celostátní tratě č. 321 Ostrava-Svinov - Havířov - Český Těšín“, které jsou uvedeny v kapitole 4. Poté v kolonce „Povrchové a podzemní vody“ se vyskytuje název „Stružky“ dvakrát. V části B. „Předpokládané kumulativní a synergické vlivy na životní prostředí a odhad jejich významnosti“ se mnohdy ve specifikaci způsobu ovlivnění jedná o nepojmenovaném koridoru, tudíž požadujeme text v tabulce upravit tak, aby bylo zřejmé, o jaký koridor se jedná.

8. Kapitola 7. Porovnání zjištěných nebo předpokládaných kladných a záporných vlivů podle jednotlivých variant řešení a jejich zhodnocení. Srozumitelný popis použitých metod vyhodnocení včetně jejich omezení

Kapitola obsahuje zpracování přehledu hodnocených variant, včetně jejich popisu a porovnání dle zjištěných potenciálních vlivů. Dále se kapitola věnuje popisu použitých metod hodnocení, avšak postrádáme informaci o jejich omezení, tudíž dožadujeme kapitolu příslušně doplnit.

Podkapitola 7.1. „Srovnání variant VR2A a VR2B“ přehledně poukazuje na jednotlivé disparity mezi posuzovanými variantami koridoru z hlediska jejich ovlivnění životního prostředí, avšak postrádáme určité shrnutí, resp. závěr, ve kterém by měla AO doporučit jednu z navrhovaných variant, která je dle ní přijatelnější a šetrnější k ovlivněným složkám životního prostředí.

Následně v podkapitole 7.2. „Srovnání aktivní a nulové varianty“, konkrétně v tabulce 19 „Srovnání aktivní a nulové varianty“, je u složky životního prostředí „Flóra, fauna, biodiverzita a ekosystémy“ uvedena věta: „Z hlediska vlivu na flóru, faunu a ekosystémy je jako vhodnější hodnocena varianta nulová.“, ve které chybí slovo „biodiverzita“, prosíme doplnit. Poté u složek „Kulturní a historické hodnoty“ a „Hmotné statky“ doporučujeme zvážit, zda skutečně lze obě varianty hodnotit jako rovnocenné, neboť v tabulce je uvedeno, že v případě nulové varianty nedojde ani u jedné zmiňované složky k novému ovlivnění, avšak v případě aktivní varianty je predikováno dílčí dotčení několika lokalit archeologických nálezů a nové dotčení hmotných statků vymezeným koridorem, který je veden silně urbanizovaným územím. Dále jako v předchozí podkapitole postrádáme závěr, dle kterého by bylo zřejmé, jaká varianta, zda nulová varianta (neprovedení koncepce) či aktivní varianta (provedení koncepce v jakékoliv variantě), je dle AO preferovaná.

9. Kapitola 8. Popis navrhovaných opatření pro předcházení, snížení nebo kompenzaci všech zjištěných nebo předpokládaných závažných záporných vlivů na životní prostředí

V podkapitole 8.1. „Koncepční opatření“ je v tabulce 20 „Návrh koncepčních opatření: varianty koridoru VR2A, VR2B“ uvedeno koncepční opatření „Preferovat vymezení koridoru VR2B před variantou VR2A.“, avšak v celém vyhodnocení SEA se uvádí, že varianty jsou rovnocenné bez uvedené preference, resp. bez stanovení pořadí variant. Je tedy nezbytné, aby AO explicitně uvedla, která varianta koridoru je preferována, i když mohou být obě rovnocenné a akceptovatelné, a tato skutečnost se náležitě propsala do všech příslušných kapitol vyhodnocení SEA.

Dále v podkapitole 8.2. „Prostorová opatření“ v tabulce 21 „Návrh prostorových opatření: varianta koridoru VR2A“ a 22 „Návrh prostorových opatření: varianta koridoru VR2B“ postrádáme opatření, které by ošetřilo předpokládané přímé, trvalé a mírně negativní ovlivnění krajinného rázu (viz kapitola 6).

10. Kapitola 10. Návrh ukazatelů pro sledování vlivu územně plánovací dokumentace na životní prostředí

Smyslem této kapitoly je navrhnout základní monitorovací ukazatele, které je doporučeno u dané koncepce sledovat. Celkem bylo navrženo 9 ukazatelů, přičemž pro složku životního prostředí „Horninové prostředí, nerostné bohatství, poddolovaná a sesuvná území, stará důlní díla“, u které byl v kapitole 6 u obou variant vyhodnocen potenciálně mírně negativní přímý, krátkodobý a trvalý vliv, nebyl navržen žádný monitorovací ukazatel, tudíž požadujeme tento indikátor doplnit či odůvodnit, z jaké příčiny nelze monitorovací indikátor stanovit.

Následně je v kapitole uvedeno, že AO doporučuje četnost sledování navržených indikátorů nejlépe jednou ročně, ale minimálně však se stejnou četností jako jsou aktualizovány Územně analytické podklady Moravskoslezského kraje (dále jen „ÚAP MSK“). Zde doporučujeme doplnit, z jakého důvodu byl doporučen takto intenzivní interval pro sledování, pakliže monitoring se dá relevantně provést až v rámci projektové fáze při uskutečnění návrhu koncepce, a zda se skutečně AO domnívá, že tento časový horizont lze udržitelně plnit. Zároveň je uváděno, že navržené indikátory mají být sledovány minimálně se stejnou četností jako jsou aktualizovány ÚAP MSK, avšak není zřejmé, proč jsou vlastně brány v úvahu ÚAP MSK. Otázkou, na kterou je nutné zareagovat, je, zda pořizovatel bude, či nebude provádět výstupy monitoringu na základě tzv. zprávy o uplatňování, tedy v intervalu 4 let, jak stavební zákon a Metodické sdělení Ministerstva pro místní rozvoj a MŽP k prohlášení předkladatele koncepce podle ustanovení § 10g zákona o posuzování vlivů na životní prostředí při pořizování zásad územního rozvoje a územního plánu, resp. konkrétní bod e) tohoto sdělení počítá. Prosíme tedy o vyjasnění, jak má být navržený monitoring od AO přesně chápán.

11. Kapitola 11. Návrh požadavků na rozhodování ve vymezených plochách a koridorech z hlediska minimalizace negativních vlivů na životní prostředí

Kapitola 11 by měla korespondovat s kapitolou 8, tudíž v podkapitole 11.1. „Požadavky na koncepční opatření“ konkrétně v tabulce 24 „Požadavky na koncepční opatření“ postrádáme

u obou variant koncepční opatření (VR2A: „Nepreferovat vymezení koridoru VR2A před variantou VR2B.“; VR2B: „Preferovat vymezení koridoru VR2B před variantou VR2A.“), které bylo navrženo v podkapitole 8.1. Případně je nutné tuto informaci relevantně upravit.

V posledním odstavci v podkapitole 11.3. „Požadavky na projektová opatření“ uvádíte, že opatření k prevenci, vyloučení nebo snížení potenciálně nepříznivých vlivů koncepce na předměty ochrany a celistvost lokalit soustavy Natura 2000 nebyla zapracována do výrokové části návrhu A6 ZÚR MSK, ale pouze do odůvodnění návrhu aktualizace. Upozorňujeme (týká se především tzv. naturového posouzení), že pouhý návrh minimalizačních opatření projektové úrovně není dostačující, jelikož nejsou nikterak minimalizovány zjištěné potenciální negativní vlivy posuzovaných územně plánovacích dokumentací či jejich aktualizací, resp. není nikterak ošetřena strategická úroveň. Jak je z kapitoly 11 vyhodnocení SEA zřejmé, projektová opatření nelze zapracovat do výrokové části aktualizace, a proto závaznost uplatněných požadavků v naturovém posouzení, které již v tomto případě počítají s estakádami či náspem stavby, není zajištěna. S tímto technickým řešením počítá pouze odůvodnění aktualizace, u kterého však legitimní závaznost není zajištěna.

12. Kapitola 12. Netechnické shrnutí

Obsahem této kapitoly má být srozumitelné shrnutí všech předchozích kapitol a provedených hodnocení, resp. je nutné popsat, co je v jednotlivých kapitolách vyhodnocení SEA řešeno a jaké jsou jejich závěry, přičemž tuto část v kapitole postrádáme, a proto ji požadujeme patřičně doplnit.

V zcela neúplném závěru kapitoly 12 je mimo jiné uvedeno: „Na základě provedeného hodnocení návrhu Aktualizace č. 6 Zásad územního rozvoje Moravskoslezského kraje pro veřejné projednání dle § 42b stavebního zákona zpracovatelka SEA konstatuje, že naplnění této koncepce bude v obou variantách spojeno s mírně negativními vlivy až významně negativními vlivy na obyvatelstvo, veřejné zdraví a sledované složky životního prostředí.“, avšak v kapitole 6 při hodnocení vlivů koncepce nebyl vyhodnocen (dle uvedených tabulek) u žádné složky životního prostředí potenciálně významně negativní vliv. Upozorňujeme, že je tedy nutné tvrzení upravit dle skutečnosti, nebo doplnit hodnotící tabulky a text v kapitole 6 tak, aby bylo vyhodnocení SEA konzistentní a jednotné. Dále v závěru uvádíte: „Obě varianty koridoru (VR2A / VR2B) jsou z hlediska vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví plně srovnatelné a přípustné.“, avšak upozorňujeme, že se hodnocení u variant v několika případech liší, proto nerozumíme uvedenému sdělení. Dalším důležitým faktorem v této kapitole je názor AO, která by se měla vyjádřit k tomu, jakou variantu preferuje a odůvodnit své rozhodnutí. Proto požadujeme tyto náležitosti zohlednit a patřičně doplnit.

13. Kapitola 14. Seznam podkladů a použité literatury

V této kapitole jsou uvedeny koncepce, se kterými jsme nebyli ve vyhodnocení SEA nijak seznámeni, jedná se např. o republikové koncepce „Plán hlavních povodí ČR 2007 – 2027 (2007); Národní akční plán adaptace na změnu klimatu, 1. aktualizace pro období 2021 – 2025“ a krajské koncepce „Plán péče o CHKO Poodří na období 2017 2026; Plán péče o CHKO Beskydy na období 2019 2028“. Naopak postrádáme několik republikových koncepcí, které byly použity, jedná

se např. o „*Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+; Dopravní sektorová strategie ČR, 2. fáze 2013, aktualizace 2017; Program rozvoje rychlých železničních spojení v ČR (2017); Zdraví 2020; Strategický rámec rozvoje péče o zdraví v České republice do roku 2030*“.

Z hlediska zákona o ochraně přírody a krajiny (z hlediska zvláštní územní ochrany přírody a krajiny):

Část B. Vyhodnocení vlivů návrhu A6 ZÚR MSK na evropsky významné lokality a ptačí oblasti:

U posuzované koncepce nebyl vyloučen příslušným orgánem ochrany přírody významný vliv na lokality soustavy Natura 2000 a z tohoto důvodu je součástí předložených materiálů mimo jiné i posouzení dle § 45i odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny zpracované autorizovanou osobou RNDr. Markem Banašem, Ph.D. (dále jen „*naturové posouzení*“).

V naturovém posouzení jsou podrobně vyhodnoceny možné významné vlivy na předměty ochrany evropsky významných lokalit (dále jen „EVL“) Niva Olše – Věřňovice a EVL Heřmanický rybník a ptačí oblast (dále jen „PO“) Heřmanický stav – Odra – Poolší z hlediska variant navrhovaných řešení. Naturové posouzení pracuje již částečně s technickým řešením stavby, co se týče nivelety stavby (s estakádami a náspem), které současně při posouzení míry vlivů bere v úvahu. V této souvislosti je tedy nezbytné zohlednit tuto skutečnost minimálně v odůvodnění A6 ZÚR MSK. Posuzované vlivy variant VR2A i VR2B jsou hodnoceny jako mírně negativní na všechny předměty ochrany dotčených lokalit soustavy Natura 2000 a současně i na jejich celistvost. Současně je však v naturovém posouzení konstatováno, že varianta VR2A by z hlediska minimalizace vlivů na předměty ochrany EVL Niva Olše – Věřňovice (konkrétně páchníka hnědého a kuňku obecnou), resp. z hlediska celistvosti lokality, byla vhodněji řešena elevací plánované trasy pomocí estakády nikoli zemního valu, aby nedošlo k fragmentaci biotopu dotčených druhů, resp. k disjunkci jejich populací. Dle souhrnu doporučených opatření, jež jsou zpracovány Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR, je jedním z limitujících faktorů, které mohou negativně ovlivnit příznivý stav EVL, právě izolovanost populace (zejména páchníka hnědého). V případě ochrany páchníka hnědého je nezbytné zachovat či vytvořit věkovou kontinuitu porostů. Je nutné zachovat všechny vzrostlé stromy, ať se jedná o stromy s dutinami (tedy vymapované potenciálně vhodné dřeviny), tak stromy v dobrém zdravotním stavu bez dutin.

S ohledem na výše uvedené je nezbytné v rámci uplatňování aktualizace a následně při zpřesňování a samotné realizaci záměrů respektovat navrhovaná zmírňující opatření na straně 52 – 53 naturového posouzení, které tyto nároky předmětů ochrany reflektují.

Vzhledem k nedostatkům popsaným v tomto vyjádření požadujeme, aby bylo vyhodnocení vlivů návrhu A6 ZÚR MSK na udržitelný rozvoj území, resp. vyhodnocení SEA dopracováno a spolu s návrhem A6 ZÚR MSK předloženo MŽP ke kontrole z hlediska způsobu naplnění požadavků uplatněných v tomto vyjádření. Teprve poté bude možné společně s dalšími podklady dle ustanovení § 42b

odst. 6 stavebního zákona požádat MŽP o vydání stanoviska dle ustanovení § 10g zákona o posuzování vlivů na životní prostředí.

Mgr. Evžen Doležal

ředitel odboru posuzování vlivů
na životní prostředí a integrované
prevence

podepsáno elektronicky

Na vědomí

- MŽP, OVSS IX – Ostrava, zde
- MŽP, odbor druhové ochrany a implementace mezinárodních závazků, zde
- MŽP, odbor adaptace na změnu klimatu, zde